

»Libraries beyond Libraries: Integration, Innovation and Information for All«

Svetovni kongres Mednarodne zveze bibliotekarskih društev
in ustanov ([IFLA](#))
(Puerto Rico, San Juan, 13. – 18. avgust 2011)

Utrdba San Felipe del Morro
Foto: Mojca Kotar

Melita Ambrožič
19. 9. 2011

IFLA

- mednarodna organizacija bibliotekarskih združenj, organizacij in posameznikov
- neodvisna, nevladna in nepridobitna organizacija
- ustanovljena leta 1927 v Edinburgu (Škotska)
- vključuje prek 1600 članov iz 150 držav
- sedež v Haagu (Nizozemska), v Kraljevi knjižnici (nacionalna knjižnica)
- sodeluje s številnimi vladnimi in nevladnimi mednarodnimi organizacijami (UNESCO, OZN, WIPO, ISO, WTO...) ter združenji in odbori (IPA, ICA, ICOM...)

IFLA...

- najvišji organ je Generalna skupščina članov z volilno pravico, zaseda na letnih kongresih IFLE
- aktivnosti vodi Upravni odbor
- izvršno funkcijo izvaja Izvršni odbor
- mandat organov traja 2 leti
- koordinacijo strokovnega dela vodi Strokovni odbor, strokovno delo poteka v okviru 43-tih sekcij, ki jih vodijo stalni odbori
- sekcije se združujejo v petih divizijah
- specializirane interesne skupine

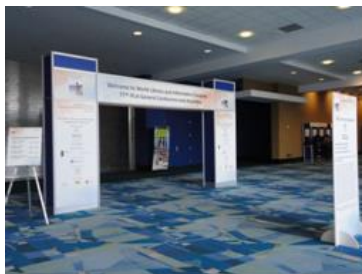
Vir: Ross Becker,
<http://www.flickr.com/photos/ifa/6055819051/sizes/s/in/photostream/>

Sekcija za nacionalne knjižnice

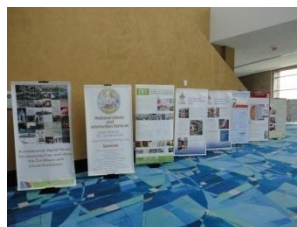
- podpora uresničevanju vloge in nalog nacionalnih knjižnic kot varuhinj svetovne intelektualne dediščine in mest za ohranjanje nacionalne pisne kulturne dediščine
- program sekcije obsežen in se nanaša na različna področja, zato tesno sodeluje z drugimi sekcijami
- sodelovanje s CDNL in Zvezo za digitalne strategije
- 19 članov (Avstralija, Estonija, Etiopija, Finska, Francija, Irska, Italija, JAR, Kitajska, Nemčija, Nizozemska, Norveška, Slovenija, Rusija, Škotska, Španija, Švedska, Švica in ZDA)
- mandat 4 leta, možnost ponovne izvolitve

Kongres IFLA 2011

- “Knjižnice po knjižnicah: integracija, inovativnost in informacije za vse”
- knjižnice 21. stoletja opustiti stare navade in vzorce delovanja ter razmišljati in se usmeriti k uresničevanju novih idej ter drugačnih potreb po vrstah in oblikah informacij
- prek 3000 udeležencev

Notranjost kongresnega centra (Foto: Mojca Kotar)

Dežela gostiteljica - Portoriko

- otoški teritorij ZDA z lastno upravo (pridružena svobodna država – Commonwealth of Puerto Rico)
- sodi v otočje Velikih Antilov v Karibskem morju
- 4 mio prebivalcev, angleščina in španščina, US dolar
- otok odkril Krištof Kolumb na drugem potovanju leta 1493; San Juan Bautista; postal del španskega ozemlja
- s kolonizacijo iztrebljali (Taino) indijansko prebivalstvo, kot delovno silo uvažali sužnje iz Afrike (do 1897.)
- 1898. po špansko-ameriški vojni otok anektira ZDA
- 1917. pravica do notranje samouprave

Portoriko (Vir: http://en.wikipedia.org/wiki/Puerto_Rico)

Foto: Mojca Kotar

San Juan (Vir: http://www.tripadvisor.com/Tourism-g147319-Puerto_Rico-Vacations.html)

Dežela gostiteljica – Portoriko...

- 1948. širitev samouprave, prve volitve lastnega guvernerja, 1950. pravica do referendumu
- 1952. prva ustava, potrjena v ameriškem kongresu
- na treh referendumih zavrnjena neodvisnost, država ostane pridružena svobodna država v okviru ZDA
- Portoričani so državljani ZDA, nimajo pa volilne pravice
- več kot 80 % se jih deklarira za rimo-katoličane, 87 % za potomce Špancev in afriških sužnjev, španščino govori več kot 93 % prebivalstva; migracije v ZDA

Dežela gostiteljica – Portoriko...

- kmetijstvo (sladkorni trs, banane, kava, ananas, tobak), ribolov, prehrambena, strojna, tekstilna in farmacevtska industrija, cement, turizem
- otok Vieques – ameriška mornarica preizkušala orožje do l. 2003
- v Arecibu največji radio-teleskop na svetu
- otok obkrožajo zelo globoki deli Atlantskega oceana (do 9.219 m na S) in karibskega morja na J (5.649 m)
- nevarnost potresov in cunamijev, orkani

Dežela gostiteljica – Portoriko...

- 5 Miss Universe
- največ radio in TV postaj na kvadratno miljo na svetu
- največ farmacevtskih družb na kvadratno miljo na svetu
- Ol leta 2004 v Grčiji: košarkarji premagajo ekipo ZDA
- zastava podobna kubanski, barve obrnjene, nastali v New Yorku med izseljenci l. 1892
- več Portoričanov živi v New Yorku kot v San Juanu
- v 18. in 19. stoletju izvažali kavo (najboljša na svetu) v Evropo, danes zelo malo; pina colada!

Knjižnice v Portoriku

- zgodovina knjižnic v Portoriku kratka, saj v času španske kolonialne vladavine vse do 19. leta ni bilo omembe vrednega razvoja knjižnic
- obstajale sicer zasebne knjižnice, pa še te so zaradi tropske klime, požarov, poplav in bioloških zajedalcev hitro propadle
- zasebna knjižnica katoliškega škofa Alonsa Manse v Caparri; pripeljal na otok leta 1512, a je bila že pol leta kasneje požgana
- španski priseljenci s seboj prinašali zlasti gradiva za verski pouk

Knjižnice v Portoriku...

- knjižnica dominikanskega samostana in zasebna knjižnica škofa Barnarda de Balbuena v San Juanu, požgani leta 1625
- s kraljevim dekretom leta 1831 ustanovljena vladna knjižnica; ob koncu 19. stoletja nastajale manjše javne knjižnice, a pod špansko vladavino večjih knjižnic ni bilo
- prva pomembnejša splošna knjižnica l. 1903 (Biblioteca Insular), 1916. dobi nove prostore – donacija Andrewa Carnegiea ([Knjižnica Carnegie](#)).

Knjižnice v Portoriku...

- v naslednjih petdesetih letih nastanek več občinskih knjižnic
- pomembna za nastajanje visokošolskih knjižnic je bila ustanovitev Univerze Portoriko in njene knjižnice (1903) ter Interameriške univerze v San Germanu leta 1923
- opazen razvoj knjižnic se je začel po letu 1952
- Javni oddelek za izobraževanje leta 1956 ustanovil poleg enote za šolske knjižnice še enoto za splošne knjižnice - načrt vzpostavitve vsaj ene splošne knjižnice v vsaki od 78 občin

Knjižnice v Portoriku...

- nastajale tudi premične knjižnične zbirke in potujoče knjižnice
- na sedežih občin ustanovljene vladne knjižnice, odprte tudi za javnost
- leta 1967 nastala nacionalna knjižnica
- [Društvo knjižničarjev Portorika](#) ustanovljeno leta 1961, je član Ameriškega knjižničarskega združenja (ALA)

Nacionalna knjižnica Portorika

- ustanovljena l. 1967 kot del Inštituta za kulturo Portorika (Splošna knjižnica Portorika)
- leta 2003 je postala [Nacionalna knjižnica Portorika](#) in tako sodi med najmlajše nacionalne knjižnice v svetu
- upravno sodi pod okrilje Inštituta za kulturo Portorika
- v sedanje prostore, ki jih deli z Državnim arhivom Portorika, se je vselila leta 1973
- leta 2007 zgradba popolnoma prenovljena ter opremljena s sodobno informacijsko in ostalo opremo

Nacionalna knjižnica Portorika...

odgovorna za zbiranje in ohranjanje publikacij kulturnega in zgodovinskega pomena za Portoriko

izdeluje nacionalno bibliografijo, odgovorna je za spremljanje in načrtovanje razvoja knjižničnega sistema, gradnjo in razvoj skupnega nacionalnega kataloga knjižničnega gradiva ter restavriranje knjižničnega gradiva, predstavlja pa tudi center za organizacijo različnih izobraževalnih in kulturnih dejavnosti

Prispevki o karibskih knjižnicah

- Overview of library services in the English-speaking Caribbean: management, innovative services and resource sharing (CHERYL ANN PELTIER-DAVIS)
- Historical overview of library development in the English-speaking Caribbean (BEVERLEY Y. HINDS)
- Using Web 2.0 technologies to build communities: a Caribbean context and historical perspective (BEVERLEY A. WOOD)
- El Lector's canon: social dynamics of reading from Havana to Tampa (STEPHANIE L. MAATTA)

Kongresni program

Program je sledil petim podtemam kongresa, in sicer:

- Odprt dostop in digitalni viri;
- Politike, strategije ter zagovorništvo;
- Uporabniki narekujejo dostop in storitve;
- Orodja in tehnike;
- Ideje, inovacije, sprejemanje novega.

Aktivnosti na kongresu

- dve seji stalnega odbora [Sekcije za nacionalne knjižnice](#)
- seja predstavnikov majhnih nacionalnih knjižnic
- Konferenca direktorjev nacionalnih knjižnic ([CDNL](#))

Aktualne teme:

- obvezni izvod elektronskih publikacij,
- avtorskopravni problemi v digitalnem okolju,
- vprašanje avtorske zaščite pri publikacijah brez znanega nosilca avtorske pravice (ang. orphan works),

Aktivnosti na kongresu...

- digitalizacija knjižničnih zbirk, gradnja digitalnih arhivov,
- elektronske storitve, mobilna tehnologija,
- »računalništvo v oblakih«, spletna orodja,
- finančne omejitve in krizni menedžment, reorganizacija, sodelovanje,
- prenove prostorov in novogradnje,
- knjižnice in naravne nesreče (Haiti, Nova Zelandija, Japonska).

Aktivnosti na kongresu...

- srečanje predstavnikov nacionalnih bibliotekarskih združenj s predstavniki IFLE (tema: kako okrepiti delovanje nacionalnega združenja);
- panelna diskusija odbora za prost dostop do informacij in svobodo izražanja (FAIFE) - razprava o aktualnih dogajanjih (WIKIleaks, Twitter, kontrola interneta, svoboda ali cenzura v spletnem okolju...);
- panel o viziji 2020 za visokošolske in ostale znanstvene knjižnice - razmišljanja knjižničarjev o prihodnosti knjižnic, stroke in poklica nasploh;

Aktivnosti na kongresu...

- predstavitev programa nove predsednice IFLE Ingrid Parent, ki bo med prvimi nacionalnimi združenji v svojem mandatu oktobra obiskala prav slovensko (na strokovnem posvetovanju v Mariboru, oktobra 2011);
- predavanja predstavnikov OCLC o taksonomiji »oblakov« za potrebe knjižnic ter o prednostih, slabostih in neznankah tovrstne računalniške tehnologije;
- sestanek predsednikov nacionalnih bibliotekarskih združenj;

Aktivnosti na kongresu...

- predstavitev svetovnega poročila IFLE s področja prostega dostopa do informacij in o načrtovanih bodočih aktivnosti;
- aktualne teme v visokošolskih in znanstvenih knjižnicah in prilagajanje knjižnic na spremembe v okolju (pojav digitalne generacije uporabnikov, razvoj in zahteve po uporabi mobilnih tehnologij, družabna omrežja ipd.);
- obvezni izvod elektronskih publikacij (način zbiranja, obdelave, hranjenja, zagotavljanja dostopa, trajnega ohranjanja);

Aktivnosti na kongresu...

- izobraževanje in usposabljanje za hranjenje, varovanje in ohranjanje digitalnih dokumentov (digital curator);
- ogled razstave posterjev;
- obisk razstavnega prostora s številnimi ponudniki klasičnih in elektronskih informacijskih virov ter programske in strojne opreme za knjižnice.

Zanimivi prispevki: Vizija 2020

- UbiLib: when the library is everywhere (JIM O'DONNELL)
- As for the future, your task is not to foresee it, but to enable it DEREK LAW
- Libraries of the future - what our users want: the NLB Singapore's perspective LEK CHOH NGIAN
- Mobile applications, augmented reality, gesture-based computing and more – innovative information services for the Internet of the future: the case of the Bavarian State Library KLAUS CEYNOWA

Zanimivi prispevki: Vizija 2020...

- Effective marketing of libraries in a *never-better* world even if *ever-was* that way JANINE SCHMIDT
- Understanding, demonstrating, and communicating value: the leadership and management challenge LISA HINCHLIFFE
- Connecting the knowledge networks: reimagining academic libraries to 2020 PENNY CARNABY

Udeležbo na kongresu IFLA in uresničitev obveznosti, ki izhajajo iz članstva v stalnem odboru sekcije IFLA, sta mi omogočili Agencija republike Slovenije za raziskovalno dejavnost (ARRS) ter Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Hvala obema!